

فشار بر حکومت ایران برای توقف موج «هولناک و بی‌سابقه» اعدام‌ها

سازمان عفو بین‌الملل، از نهادهای غیردولتی ناظر بر موضوعات حقوق بشری، در آستانه ارائه گزارش دبیرکل سازمان ملل متحد درباره وضعیت حقوق بشر در ایران، از جامعه جهانی خواسته است با فوریت برای توقف موج اعدام‌ها در این کشور اقدام کند.

این سازمان می‌گوید اعدام‌ها در ایران به بالاترین سطح در سال ۳۵ سال گذشته رسیده است.

عفو بین‌الملل گزارش داده است که از ابتدای سال ۲۰۲۵ تاکنون، به طور میانگین هر روز چهار نفر در ایران اعدام شدند.

رها بحرینی، حقوق‌دان و پژوهشگر سازمان عفو بین‌الملل به بی‌بی‌سی فارسی گفت: «مقام‌های جمهوری اسلامی ایران سابقه‌ای بسیار تاریک در زمینه اجرای حکم اعدام دارند و دهه‌هاست تلاش کردند اعدام سالانه صدها نفر را عادی سازی کنند اما حتی نسبت به همین سابقه وحشتناک هم وضعیتی که امسال شاهد آن هستیم هولناک و بی‌سابقه است.»

بر اساس این گزارش، حکومت ایران از ابتدای سال جاری میلادی تا

امروز بیش از هزار حکم اعدام اجرا کرده است.

حسین بعومی، معاون مدیر منطقه ای خاورمیانه و شمال آفریقای عفو بین الملل، گفت: «مقام های ایران پس از اعتراضات 'زن، زندگی، آزادی'، از مجازات اعدام برای ایجاد رعب و سرکوب مخالفان استفاده کرده اند.»

به گفته این نهاد، بخش عمده اعدام ها به جرائم مواد مخدر مربوط است.

گزارش سازمان عفو بین الملل اضافه کرده که تشریفات آیین دادرسی در جریان محاکمات رعایت نمی شود و بسیاری از احکام بر اساس اعترافات اجباری صادر می شود.

عفو بین الملل از کشورهای عضو سازمان ملل خواست از ایران بخواهند تا برای «توقف فوری اعدام ها، لغو احکام صادر شده و اصلاح قوانین مرگبار مبارزه با مواد مخدر» اقدام کند.

گزارش این سازمان می گوید که اقلیت ها از جمله کردها، بلوچ ها، عرب ها و افغان ها بیش از دیگران در معرض خطر اعدام هستند.

هشدارهای جهانی درباره افزایش چشمگیر موارد اعدام در ایران در ماه های اخیر افزایش یافته است.

دو هفته پیش از این، کارشناسان حقوق بشر سازمان ملل متحد گفتند از اینکه ایران در ۹ ماه اول سال ۲۰۲۵ بیش از هزار نفر را اعدام کرده، «وحشت زده» شده اند.

پنج گزارشگر ویژه در بیانیه ای مشترک هشدار داده بودند «گستره اعدام ها در ایران سرسام آور است و نقض جدی حق حیات را نشان می دهد.»

آنها خاطرنشان کردند که نیمی از اعدام های ثبت شده مربوط به جرائم مربوط به موادمخدر بوده و به طور متوسط ۹ اعدام در روز در هفته های قبل از آن ثبت شده است.

ایران تاکنون به این آمار و گزارش ها واکنشی نشان نداده است اما بارها از به کارگیری مجازات اعدام دفاع کرده و مقام های قضایی ایران گفته اند که این مجازات فقط محدود به «جرائم سنگین» است.

کارشناسان سازمان ملل متحد با توجه به افزایش موارد اعدام در ایران می‌گویند که جامعه بین‌المللی نمی‌تواند «در مواجهه با چنین تخلفات سیستماتیک سکوت کند» و کشورها «باید اقدامات دیپلماتیک مشخصی را برای فشار بر ایران جهت توقف این موج اعدام‌ها اعمال کنند.»

پیشتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد اعلام کرده بود که بیش از ۴۰ درصد اعدام‌شدگان در سال جاری میلادی در ایران مربوط به جرایم مواد مخدر مربوط بوده اما دیگر موارد اجرای حکم اعدام بر اساس اتهام‌هایی مثل «محرابه» و «افساد فی‌الارض» صورت گرفته است.

کارشناسان مستقل حقوق بشر از جمله گزارش‌های منتشر شده از سوی کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد می‌گویند که اعدام بر اساس این موارد اتهامی عمدتاً علیه مخالفان حکومت ایران به کار می‌رود.

پس از جنگ ۱۲ روزه با اسرائیل، چندین نفر در ایران با اتهام «جاسوسی» اعدام شده‌اند. منتقدان و مخالفان، جمهوری اسلامی را متهم می‌کنند که با ایجاد فضای رعب و وحشت در پی پوشاندن ضعف‌های آشکار در جریان جنگ اخیر است.

اخیراً زندانیان بعضی از زندان‌های ایران از جمله زندان قزل‌حصار در اعتراض به موج جدید اعدام‌ها دست به اعتصاب غذا زدند.

ایران برای طیف گسترده‌ای از جرایم مجازات اعدام را اجرا می‌کند و طبق گزارش سازمان‌هایی چون عفو بین‌الملل، پس از چین، دومین کشور با بیشترین تعداد اعدام در جهان است.

برگرفته از بی بی سی فارسی

۲۴ مهر ۱۴۰۴ - ۱۶ اکتبر ۲۰۲۵